

[nyheter om eu]

Svenska soldater ska strida under EU-flagg

Snart är det dags igen. Den 1 januari nästa år ska Sverige för andra gången ställa trupper till förfogande till EU:s militära brandkårsstyrka, som den här gången kallas NBG 11, Nordic Battle Group 2011. Sverige bidrar med 1.600 soldater, Finland med 200, Norge med 150, Irland med 140 och Estland med 50 soldater, som ska ligga i beredskap våren 2011.

I januari 2007 blev EU:s snabbinsatsstyrkor fullt operativa. Sedan dess har EU ständigt två styrkor i beredskap som inom loppet av tio dagar ska kunna sättas in i internationella krishärdar inom en radie av 6.000 kilometer från Bryssel. Insatsstyrkorna ska strida under EU-flagg och styrs från EU:s försvarshögkvarter i ministerrådets marmorbunker i Bryssel.

Under första halvåret 2008 bildade Sverige en sådan styrka, Nordic Battle Group, tillsammans med Norge, Finland och Estland. Men den gången fick soldaterna stanna hemma. Faktum är att EU hittills aldrig har skickat iväg de militära insatsstyrkorna.

Under Sveriges EU-ordförandeskap enades EU:s försvarsministrar om ett svenskt förslag att ändra reglerna för att det ska bli lättare att skicka ut soldater under EU-flagg i fredsbevarande aktioner – eller krig. "Vi är överens om att EU ska kunna använda en av de två stridsgrupper som står i beredskap mer flexibelt och inte bara till snabbinsatser vid akuta kriser", förklarade försvarsminister Sten Tolgfors, i höstas. Bland annat ska snabbinsatsstyrkorna kunna användas som strategisk reserv

för EU:s militära insatser på olika håll i världen. Det vill säga där EU:s gamla stormakter har koloniala/nykoloniala intressen att beskydda.

Med Lissabonfördraget, som trädde i kraft 2 december förra året, görs det klart att EU ska kunna agera militärt runt om i världen. Medlemsländerna förbinder sig att ställa civila och militära resurser till unionens förfogande. Uppdragen kan gälla allt från "humanitära insatser" till "insatser med stridande förband vid krishantering, inklusive fredsskapande åtgärder och stabiliseringsinsatser efter konflikter". Merparten av EU-länderna har redan förbundit sig att medverka när det gäller snabbinsatsstyrkorna och hittills har man meddelat att 13 så kallade stridsgrupper ska sättas upp. [Irland, Danmark och Malta deltar inte i någon stridsgrupp.]

Beslut om att en styrka under EU:s ledning ska sändas till ett insatsområde fattas av EU:s ministerråd, det vill säga efter ett enhälligt beslut av medlemsländerna. För att svensk trupp ska skickas utomlands krävs dessutom ett riksdagsbeslut. Men det krävs enligt Lissabonfördraget inget mandat från FN:s säkerhetsråd för att kunna sätta in EU-trupp. Istället används den mycket vagare formuleringen att man ska agera "i enlighet med FN-stadgans principer". I praktiken blir det EU självt som avgör vad man anser falla inom FN:s principer.

EU-beslut inom detta område ska tas enhälligt, men ministerrådet kan också uppdra åt en mindre grupp medlemsstater att genomföra uppdrag för unionens räkning. Några länder kan därmed gå längre inom unionens ram

efter godkännande av ministerrådet. Det kan naturligtvis leda till att medlemsländer som valt att stå utanför ett krig eller en konflikt ändå blir indragna i en sådan genom andra staters agerande.

I praktiken har Sverige i och med EU-medlemskapet gjort stegvisa reträtter från den neutralitetspolitik vi en gång hade. EU:s militarisering började med Maastrichtfördraget och fortsatte med Amsterdamfördraget och Nicefördraget. Utvecklingen har skett i rasande fart. Lissabonfördraget innebär nådstöten för den svenska neutralitetspolitiken. Frågan står inte längre om EU ska utrustas med ett gemensamt försvar, utan när. Dessutom innebär Lissabonfördraget solidaritetsåtaganden om att agera om ett annat medlemsland blir militärt angripet. EU blir med andra ord en försvarsallians av Natomodell.

Eva-Britt Svensson

EU-polis på svenskt territorium

Nästa år kommer ett förslag om hur polis från andra EU-länder ska kunna operera på svenskt territorium. Regeringen tillsatte för ett år sedan en utredning som ska granska frågan, och utredaren får nu ytterligare tre månader på sig och ska redovisa sina förslag den 31 mars 2011.

Med Lissabonfördraget blir det rättsliga och polisiära "samarbetet" inom EU överstatligt samtidigt som EU tar nya steg mot skapandet av en federal EU-polis som ska kunna operera fritt över nationsgränserna, ungefär som FBI i USA.

Gösta Torstensson

EU kräver tillbaka flera hundra miljoner kronor

Svenska bönder kan tvingas betala tillbaka EU-stöd för betesmark som betalats ut 2005-2008. EU har infört nya regler som bland annat innebär att många svenska betesängar innehåller för många träd för att få kallas betesmark.

Efter kritik från EU-kommissionen och en stor inventering av Sveriges betesmarker kommer många svenska bönder att bli tvungna att betala tillbaka delar av sitt jordbruksstöd till Jordbruksverket. År 2005 fick ungefär var fjärde lantbrukare felaktigt utbetalda stöd.

Återbetalningskravet gäller för mark som inte var jordbruksmark 2005 och betesmark som uppfyllde de dåvarande svenska kraven för gårdsstöd, men inte EU:s nya regler som infördes 2009.

EU har kritiserat de gamla svenska reglerna för att marken inte uppfyllde krav på till exempel skogs- och alvarbeten. Delar av betesmarken innehåller för många träd och på andra ställen är den för karg för att uppfylla EU:s definitioner.

Länsstyrelsen beslutar individuellt vilka bönder som måste betala tillbaka stödpengar. Det är ännu inte klart exakt vilka bönder som kommer tvingas att betala tillbaka pengar. Det står dock klart att hundratals miljoner kronor har betalats ut på fel sätt.

Snuset får inget kommissionärsstöd

Sverige kan inte räkna med stöd från EU:s hälso- och konsumentkommissionär John Dalli i kampen för att häva EU:s snusförbud. Det stod klart efter att Dalli träffat bland andra socialminister Göran Hägglund och folkhälsominister Maria Larsson i Stockholm. Maria Larsson uppger för TT att hon tog upp regeringens krav på att snus ska behandlas som andra tobaksprodukter i EU. Det blev dock kalla handen från Dalli. EU-kommissionären håller för närvarande på med att ta fram ett förslag till nytt tobaksdirektiv som ska vara klart i november.

– Han var inte särskilt positivt inställd, säger Larsson.

Sverige har ett undantag från nuva-

rande EU-direktiv som gör att snus är tillåtet i Sverige. Däremot får produkten inte exporteras till övriga EU.

Det är framför allt handelsminister Ewa Björling som drivit kravet på att snusförbudet i EU ska hävas. Folkhälsominister Maria Larsson har en mer kluven inställning och konstaterar att snus bör behandlas som alla andra tobaksprodukter i EU, samtidigt som hon säger:

– All användning av tobaksprodukter är farlig för hälsan.

Sverige hör till de rikaste länderna i EU

Sverige hör i dag till de rikaste länderna i EU. Sverige hamnar på femte plats när Eurostat, EU:s statistikorgan, listar BNP per capita i de 27 EU-länderna.

De svenska hushållen fick känna på finanskrisen och deras samlade förmögenhet krympte rejält under krisen. Men nu har det vänt uppåt igen och under första kvartalet ökade förmögenheten med 2,8 procent till 6.990 miljarder kronor, enligt SEB:s sparbarometer. Det är den högsta nivån hittills.

Lyftet beror framför allt på börsuppgång och på värdeökningar på bostäder.

– Hela förmögenhetstappet, i kronor räknat, under senare delen av 2007 och hela 2008 har återhämtats, säger SEB:s privatekonom Gunilla Nyström till TT.

Surströmmingen kan förbjudas nästa år

Regeringen har satt i gång "Aktion rädda surströmmingen". Misslyckas den kan det vara stopp för surströmming nästa år.

Den jätta fisken var ett av samtalsämnena när jordbruksminister Eskil Erlandsson (C) i mitten av juni träffade EU:s kommissionär John Dalli, bland annat ansvarig för livsmedelssäkerhet. Liksom all fet Östersjöfisk innehåller surströmmingen för höga halter av dioxin och PCB och därför har Sverige fått ett undantag som löper ut årsskiftet 2011.

– Vi håller på att ta fram fakta, bakgrundsdata och handlingsalternativ för att få undantaget förlängt. Jag

förutsätter att den nya faktan ska vara betryggande för kommissionen. Vad Sverige framför allt kommer att trycka på är att surströmmingsätande är en tradition och ett svenskt kulturarv. Dessutom handlar det för de flesta inte om särskilt stora mängder som man stoppar i sig.

Euromotståndet är rekordstort

Hela 60 procent av svenskarna skulle rösta nej och 28 procent skulle rösta ja vid en folkomröstning om euron. 12 procent är osäkra.

De senaste åren har de svenska eurosympatierna legat ganska konstant. Ja-sidan har legat på mellan 30 och 40 procent, medan nej-sidan har haft stöd av kring 50 procent av det svenska folket.

Från och med 2008 började dessa kurvor att närma sig varandra och i november förra året, för första gången sedan 2002, var fler för att skrota kronan än emot.

Men nu svänger opinionen igen och det häftigt.

På ett halvår har folkets inställning gått från ja till euron till ett rekordstort motstånd.

Även männen, som traditionellt är mera positiva till euron, är skeptiska: 58 procent säger nej och 31 procent ja. Bland kvinnorna är motståndet ännu större: 62 procent säger nej och 24 procent ja.

Även det mest kronovänliga partiet, Folkpartiet, har en majoritet euromotståndare bland sina sympatisörer.

EU bannar Danmark och Finland

Danmark, Finland och Cypern har för stora underskott i de offentliga finanserna och uppmanas av EU-kommissionen och EU:s finansministrar att åtgärda det.

Danmark, med ett beräknat underskott i år på 5,4 procent av BNP, får tid på sig till 2013 att åtgärda underskottet.

Finland, med ett underskott på 4,1 procent av BNP, väntas rätta in sig i ledet redan nästa år. Cypern, med ett underskott på 6,1 procent, och dessutom en statsskuld på 62 procent av BNP, uppmanas korrigera det senast 2012.